

**UCHWAŁA NR LXXXIII/534/2024
RADY GMINY GRĘBOCICE**

z dnia 12 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu wspierania rodziny Gminy Grębocice na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) Rada Gminy Grębocice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2024 -2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grębocice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą od 01.01.2024r.

Przewodniczący Rady Gminy
Grębocice

Tadeusz Kuzara

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2024-2026

W GMINIE GRĘBOCICE

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu.....	5
III. Podstawa prawna Programu	5
IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębocicach .	5
V. Organizacja wsparcia rodziny na poziomie gminy	12
VI. Analiza SWOT	13
VII. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	15
VIII. Adresaci Programu	16
IX. Realizacja Programu	16
X. Efekty Programu	21
XI. Realizatorzy Programu	22
XII. Źródła Finansowania Programu.....	22
XIII. Monitoring i ewaluacja Programu.....	22
XIV. Kontrola realizacji Programu.....	23
XV. Podsumowanie.....	23

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 w Gminie Grębocice opracowano w oparciu o art. 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r., poz. 177) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmocnienie więzi ze środowiskiem.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art.18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski i ochrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzina pomimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien wychowywać się człowiek w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

Do szczególnej pomocy ze strony państwa mają prawo rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Lokalne służby społeczne realizują zadania na rzecz dziecka i rodziny poprzez pomoc rodzinom doświadczającym trudności. Niniejszy Program jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny realizowanego w latach 2021-2023.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz

przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, ale też na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania służb publicznych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest jawność działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby i własne możliwości samodzielnego rozwiązywania występujących problemów, nie potrafią przewyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych. Nierzadko problemy występujące w rodzinie dysfunkcyjnej są bardzo złożone, a ich wielość powoduje trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest wówczas podjęcie działań interdyscyplinarnych tj.:

- 1) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska,
- 2) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem,
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej,
- 5) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale oraz za jej zgodą.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny i dziecka przeżywającego trudności i doświadczającej ograniczeń w pełnieniu ról opiekuńczo - wychowawczych. Celem jest przywrócenie możliwości pełnienia tych funkcji.

II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z artykułem. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177.) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu.

III. Podstawa prawna Programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 18
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447, 1700 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ((Dz. U. 2023 poz. 535 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)

IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębolicach

Gminę Grębocice zamieszkuje 5 405 osób (stan na 31.12. 2023 r.). Na terenie gminy znajdują się instytucje takie jak: Przedszkole z 2 oddziałami filialnymi, dwie Szkoły Podstawowe, Centrum Kultury i Sportu, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy i Ośrodek Pomocy Społecznej.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osób i rodzin korzystających ze świadczeń oraz z innych form wsparcia realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.

Na koniec 2023 r. liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wyniosła 82 rodziny, 215 osób w tych rodzinach, została udzielona pomoc w postaci pracy socjalnej dla 59 rodzin tj. 160 osób w tych rodzinach. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie rodzinne wyniosła 183, liczba rodzin otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego wyniosła 18 rodzin.

W 2023 r. roku 16 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny.

Kiedy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej i umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną.

1. Wykaz rodzin , które skorzystały ze wsparcia asystenta rodziny w latach 2021 - 2023r.:

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
2021	14
2022	14
2023	16

Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębolicach dotyczące:

a. dotyczące powodów przyznania pomocy socjalnej w latach 2021-2023.

Powody przyznania pomocy	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	40	81	44	93	45	84
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	8	38	11	60	13	76
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0

Bezrobocie	44	111	45	116	45	119
Bezdomność	1	1	2	2	4	4
Niepełnosprawność	14	31	11	26	17	38
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	2	7	0	0	4	11
Alkoholizm	3	3	2	2	2	2
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	9	15	12	21	11	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	44	125	46	130	52	159
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0

b. dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2021 - 2023.

	Ilość założonych Niebieskich Kart
2021	19
2022	17
2023	28

Rozwiązywanie problemów społecznych w gminie Grębocice to zadania, którymi zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach. Działania pracowników socjalnych i asystenta rodziny mają charakter interdyscyplinarny i powiązane są we współpracy z Urzędem Gminy w Grębocicach, Komendą Powiatową Policji w Polkowicach wraz z Rewirem Dzielnicowych w Grębocicach, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami oświatowymi, sądem., itp.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego umieszczeniem ponosi koszty opieki i wychowania w pieczy w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku jego pobytu w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – od trzeciego roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

c. wykaz dzieci z terenu Gminy Grębocice umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność (na podstawie danych GOPS Grębocice)

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Kwota odpłatności w zł.
2021	6	55,692.97
2022	16	75732,07
2023	16	59,651.12

Rodziny przeżywające trudności w obszarach opiekuńczo – wychowawczych, niezaradne życiowo to przede wszystkim klienci pomocy społecznej. Analizując powody niezaradności, trudno tego nie łączyć ze zjawiskiem bezrobocia, przemocy domowej, problemami w wypełnianiu ról społecznych.

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków na realizację zadania.

3. Zasoby i możliwości rozpoznane na terenie gminy Grębocice

1. W ramach opieki przedszkolnej działa placówka w Grębocicach z oddziałami filialnymi w Krzydłowicach i Rzeczycy. Na terenie gminy funkcjonują dwie szkoły podstawowe.

2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany został zarządzeniem Wójta Gminy Grębocice. W jego skład wchodzi przedstawiciele różnych instytucji: pomocy społecznej, oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia, policji i sądu, organizacji pozarządowych. Podstawowym zadaniem Zespołu jest analiza problemu przemocy w rodzinie, diagnozowanie sytuacji, inicjowanie działań niwelujących negatywne sytuacje, monitoring środowisk zagrożonych przemocą. Podstawowym narzędziem pracy jest indywidualny plan działań na rzecz osób zagrożonych przemocą, opracowany na posiedzeniach grup diagnostyczno - pomocowych. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy w domowej.

3. Miedziowe Centrum Zdrowia w Grębocicach realizuje działania w zakresie profilaktyki i zapobiegania negatywnym skutkom na rzecz ochrony zdrowia dzieci i rodzin. Bardzo dobra współpraca z lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarkami środowiskowymi przekłada się na efektywność działań.

4. Komenda Powiatowa Policji w Polkowicach (Posterunek Policji w Grębocicach) współpracuje z pracownikami pomocy społecznej oraz pedagogiem szkolnym. Istotą są działania edukacyjne i osłonowe adresowane do dzieci i młodzieży. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji podejmują interwencje w sytuacjach zgłaszanej przemocy domowej.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grębocicach realizuje zadania w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

6. Świetlica środowiskowa w Rzeczycy jest placówką wsparcia dziennego.

Placówka funkcjonuje dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Zgodnie z regulaminem w trakcie zajęć może przebywać 15 osób.

Placówka realizuje następujące działania:

- pomoc w nauce,
- organizacja czasu wolnego poprzez prowadzenie zajęć opiekuńczo – wychowawczych, profilaktycznych oraz treningów umiejętności,
- organizacja zabaw i zajęć sportowych,

- stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań,
- kształtowanie postaw prospołecznych,
- prowadzenie edukacji i udzielanie wsparcia dla rodzin.

Instytucją, która na co dzień współpracuje z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, przeżywającymi trudności w wypełnianiu ról społecznych, borykającymi się z innymi dysfunkcjami jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach. W ramach pracy socjalnej pracownicy udzielają klientom pomocy w zakresie realizacji podstawowych funkcji społecznej, wspierają w czynnościach dnia codziennego ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i dobra dzieci. W pracy z rodziną wykorzystuje się wiele metod i narzędzi, które pozwalają na wzmacnianie tych rodzin w ich codziennym życiu.

5. Asystent rodziny

Asystent rodziny ma na celu motywowanie oraz wspieranie rodziców w prowadzonych przez nich działaniach z zakresu wychowawczego oraz opiekuńczego, jest również podmiotem pomocnym w kontekście kreowania umiejętności posiadanych przez członków rodziny w zakresie rozwiązywania przez nich problemów oraz pokonywania trudności. Asystent również analizuje postępy, jakie zachodzą w rodzinie oraz ocenia skuteczność wykonywania planu.

Głównym oraz podstawowym celem asystenta rodziny jest dążenie w swojej pracy do tego, by dana rodzina charakteryzowała się osiągnięciem właściwej stabilności życiowej, a także możliwości wzięcia odpowiedzialności za swoje życie. Elementarne zadanie asystenta rodziny to podejmowanie działań mających na celu wspieranie rodzin poprzez wypełnianie funkcji wychowawczych, socjalizacyjnych, opiekuńczych.

Powyżej wskazane zostało główne zadanie realizowane przez asystenta rodziny, oprócz tego asystent wykonuje również zadania bardziej szczegółowe, do których zaliczyć można między innym:

- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów w rodzinie:
  - a) wychowawczych;
  - b) psychologicznych;

c) społecznych;

d) socjalnych;

e) zawodowych.

- dążenie do poprawy warunków życia rodzin;
- zachęcanie rodzin do możliwości korzystania także z innych form pomocy;
- towarzyszenie rodzinom o charakterze dysfunkcyjnym;
- dążenie do wzmacniania więzi w rodzinach;
- utrzymywanie stałych relacji z rodzinami;
- sporządzanie planu pomocy;
- prowadzenie właściwej dokumentacji;
- sporządzanie opinii dotyczących rodziny;
- prowadzenie konsultacji o charakterze indywidualnym;
- podejmowanie interwencji;
- diagnozowanie problemów;
- motywowanie do działań;
- podejmowanie współpracy z innymi podmiotami pomocniczymi oraz wspierającymi;
- dążenie do integracji rodziny ze środowiskiem.

Warto wspomnieć również o tym, że szczegółowe cele i zadania, jakie przyświecają pracy asystenta rodziny są również określone w standardach świadczenia pracy, do szczególnych zadań zalicza się także pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych rodziny, kreowanie warunków umożliwiający wzrost umiejętności opiekuńczych oraz wychowawczych w rodzinie, motywowanie i wspieranie członków rodziny w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, propagowanie aktywizacji zawodowej w rodzinach, motywowanie do wzrostu umiejętności o charakterze społeczno – socjalnym, propagowanie kultury nauki, wspieranie w działaniach z zakresu zdobywania wykształcenia.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W związku z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem“ zwiększyła się rola asystenta rodziny, który również ma za zadanie koordynowanie poradnictwa dla rodzin z dziećmi, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada m.in., że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystenta rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

V. Organizacja wsparcia rodziny na poziomie gminy

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej są zobowiązane : do wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, do organizacji pieczy zastępczej, do pomocy w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, do wspierania rodzin z programu " Za Życiem" oraz do prowadzenia placówek wsparcia dziennego. Działania jednostek samorządowych powinny być wspierane przez sądy i ich organy pomocnicze, policję, instytucje oświaty, podmioty lecznicze, organizacje społeczne oraz środowisko lokalne.

Najbliższe otoczenie rodziny, powinno zapewniać prawidłowy rozwój emocjonalny dzieci i młodzieży, chroniąc je przed niedostosowaniem społecznym i naruszeniem równowagi wewnętrznej. Rodzina odgrywa istotną rolę w kształtowaniu społecznym i kulturowym młodego człowieka. Rodzina jest dla dziecka miejscem gromadzenia pierwszych doświadczeń, zdobywania podstawowej wiedzy o świecie i normach moralno - społecznych. Rodzina to struktura społeczna, którą należy szczególnie chronić i wspierać.

Istotą funkcjonowania rodziny jest realizacja wszystkich podstawowych, przypisanych jej funkcji.

W sytuacji, gdy dochodzi do zaburzenia jednej lub więcej funkcji rodziny może dojść m.in. zaniedbań opiekuńczo - wychowawczych, jak i rozpadu. Rodzina dysfunkcyjna może

mieć trudności w wywiązywaniu się z obowiązków wobec własnych dzieci czy prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego.

Rola opiekuńczo - wychowawcza to podstawowe zadanie rodziny w opiece nad dzieckiem. Wsparcie i opieka nad nią powinna polegać na wzmacnianiu, podnoszeniu kompetencji społecznych i życiowych poszczególnych jej członków. Problemy, z którymi mierzy się współczesna rodzina mają charakter złożony i wymagają wsparcia przez wiele instytucji równocześnie. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy skupionej na pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, a w szczególności w formie: konsultacji poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz spotkań z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

VI. Analiza SWOT

W związku z opracowaniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Grebocice na lata 2024 – 2026 dokonano analizy SWOT.

Jest to analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny, pod kątem udzielania odpowiedzi odnośnie tego, w jaki sposób należy ukierunkować działania, aby sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego. - Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych. - Przeciwdziałanie Przemocy w rodzinie. - Baza Instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Szkoła, Policja, Służba zdrowia).	<ul style="list-style-type: none"> - Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu nauczyciela, szkoły. - Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego. - Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z instytucjami niosącymi pomoc w tym zakresie.

<ul style="list-style-type: none"> - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów. - Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie rodziny zastępczej. - Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Edukacja rodziców w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, bezradnością, agresją zarządzaniem budżetem domowym. - Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przezywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. - Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zanik więzi i tradycji rodzinnych - Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych - - Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży - Narastająca przemoc, uzależnienie członków rodziny od alkoholu, hazardu, internetu, środków odurzających. - Wzrost kosztów utrzymania rodzin.

VII. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny:

Kontynuacja i rozwój systemowego wsparcia rodzin w Gminie Grębocice, wymagających pomocy, zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących:

- a) Systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami.
- b) Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin - kuratorami sądowymi, policją, szkołą.
- c) Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodziny zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.
- d) Motywowanie członków rodzin do działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji.
- e) Działania zmierzające do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.
- f) W zależności od zdiagnozowania potrzeb - zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez asystenta rodziny.
- g) Ochrona rodzin przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

- a) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
- b) Realizacja programu "Posiłek w szkole i w domu".
- c) Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów " Stypendia szkolne".
- d) Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej rodziny.
- e) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w celu prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych:

a) Pomoc w dostępie do konsultacji specjalistycznych : Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych w Polkowicach, Poradni Terapeutycznej i Leczenia Uzależnień i Współuzależnień.

b) Zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze.

c) Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie.

w rozwiązywanie problemu przemocy domowej.

d) Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących umiejętności zawodowe.

e) Organizowanie wydarzeń integrujących społeczność osób niepełnosprawnych.

f) Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów z rodziną.

VIII. Adresaci Programu

- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem;
- Rodziny dotknięte przemocą;
- Rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
- Dzieci i młodzież, która pozbawiona jest właściwej opieki, pomocy i wsparcia ze strony otoczenia, rodziny, najbliższych, zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- Instytucje działające na rzecz rodzin, dziecka oraz ich otoczenia.

IX. Realizacja Programu

1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.

ubiegania się o pomoc.			Liczba rodzin objętych wsparciem.
Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodziny - kuratorami sądowymi, policją, szkołami.	2024- 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Liczba podjętych interwencji. Liczba osób objętych wsparciem.
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.
Działania zmierzające do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentem. Liczba rodzin, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

		Gminna komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki Oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach	
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb - zapewnienie opieki rodzinom przezywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez asystenta rodziny.	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.
Ochrona rodzin przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.	2024-2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych. Liczba rodzin objętych wsparciem.

2. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Nazwa zadania.	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki realizacji
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą.

Realizacja programu " Posiłek w szkole i w domu"	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach	Liczba dzieci korzystających z posiłków w szkołach.
Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów " Stypendia szkolne"	2024- 2026	Urząd Gminy Grębocice	Liczba rodzin korzystających z pomocy.
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny	2024- 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach.	Liczba wydanych kart.
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2024- 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem.
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.	2024- 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębocicach. Świetlica Środowiskowa	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych.
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2024- 2026	Urząd Gminy Grębocice	Liczba dzieci umieszczonych w placówce. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.

3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w celu prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki realizacji
<p>Pomoc w dostępie do konsultacji specjalistycznych: Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych, Poradni Terapeutycznej i Leczenia Uzależnień i Współzależnień.</p> <p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Polkowicach.</p>	2024 -2026	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>	<p>Liczba rodzin przeżywających trudności.</p> <p>Liczba dzieci skierowanych do PPP.</p> <p>Liczba osób, które podjęły terapię.</p> <p>Liczba osób, które ukończyły terapię.</p>
Zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze.	2024 -2026	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grebolicach.</p> <p>Sąd Rodzinny i Nieletnich.</p>	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy .	2024 -2026	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Policja</p>	Liczba założonych Niebieskich Kart.
Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny i edukowanie poprzez organizowanie warsztatów dla dzieci.	2024 - 2026	<p>Świetlica Środowiskowa</p> <p>Oświata</p> <p>Policja</p>	<p>Liczba warsztatów dla dzieci.</p> <p>Liczba porad psychologicznych.</p>
Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach	2024 - 2026	<p>Pracownicy socjalni</p> <p>Asystent rodziny</p>	Liczba szkoleń i konferencji.

podnoszących umiejętności zawodowe.			
Organizowanie wydarzeń integrujących społeczność osób niepełnosprawnych	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.
Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów w rodzinach.	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach	Liczba rodzin objętych wsparciem.

X. Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekunów - wychowawcą,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawania sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- wzmocnienie procesu aktywizacji osób oraz członków rodzin dysfunkcyjnych celem pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz podejmowaniu zatrudnienia,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

XI. Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach przy udziale:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grębolicach;
2. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. Placówek oświatowych z terenu Gminy Grębocice;
4. Placówek Ochrony Zdrowia;
6. Posterunku Policji w Grębolicach;
7. Kuratorów Sądowych;
8. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
9. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Polkowicach;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach;
11. Świetlica Środowiskowa.

XII. Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Grębocice, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Szczegółowe planowanie wydatków na realizację programu będzie odbywało się corocznie po uzyskaniu informacji o wysokości przyznanych środków na dany rok.

XIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grębolicach. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

XIV. Kontrola realizacji Programu

1. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań na dany rok.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

XV. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Grębocice na lata 2024 - 2026 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,

zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.